

Naša Sloga izlazi svaki 1 i 16 dan mjeseca i stoji s poštarinom za cijelu godinu 2 f. a za kmeta 1 for; razmierno za pol god. 1 f. a za kmeta 50 novč. Izvan carevine više poštarina. Pojedini broj stoji 6 novč.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politični list.

Oglasi se primaju po navadnoj cieni. Pisma neka se šalju platjene poštarine. Nepodpisani se dopisi neupotrebljavaju. Dopisi se nevrataju. Uredništvo i Odpravništvo nalaze se *Via Capuano N.º 1909/1.*

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari.“ *Nar. Post.*

Godina IV.

U Trstu 16 Februara 1873.

Broj 4.

Pogled po svjetu.

U Trstu 15 veljače.

Osnova novoga izbornoga reda za rajhsrat izazvala je u svih ovostranih zemljah carevine nebrojene prosvjede ili proteste. I ne samo da proti toj osnovi prosvjeduju Slaveni, kakono Česi u Češkoj, Moravskoj i Slezkoj, onda Sloveni u Kranjskoj, Štajerskoj i Goričkoj; nego i sami Niemci, kakono nekoje njemačke obćibe u gornjoj Štajerskoj, onda zastupnici tirolski i voralberški, koji su radi toga i svoje mandate položili. Nu sasvim tim se čita u njemačkih centralističnih novinah, da će ta osnova biti ovkoji dan predložena bečkomu parlamentu, da o njoj vieća. A što kane Poljaci? Toga još najbrže ni oni sami neznoju. Za Dalmatince se pako duje, da su bili pozvani radi te stvari od ministarstva na dogovor, ali da su poziv jednodušno odbili. Tim, ako i bude prihvaćen taj novi izborni red, austrijski će narodi u velikoj većini biti jednako nezadovoljni.

U Ugarskoj se Deakova stranka, koja je dosad onom zemljom sama vladala, svaki dan sve to više ruši. I nezna se, kamo će najposlje dospjeti Ugarska, ako nedođe, kako nekoji vele, u konservativne Šenjejeve ruke. A šta će i poslje Šenjeja biti, ako se Magjari u pamet nesazovu, teško je pogoditi. Jer današnjih državah temelj, na kojem i Ugarska počiva, jest sasvim nestalan. Država bi imala biti sredstvo sreći i napredku naroda, ne pako slepa svrha bez obzira na pravedne želje državljanah. Na tom su se načelu temeljile stare poganske države, pa evo kao da se misle nanj posaditi i sadašnje. U Hrvatskoj klevete i izmišljotine nekih puštolovah nisu narodnoj stranci ni najmanje naškodile, kao što su se tomu nadali mnogi grobari hrvatskih pravica, nego dapače su ju tim više osviestile i učvrstile.

Ruska i Ingleska su se glede srednje Azije prilično sporazumile i pogodile, a rusko-inglesko prijateljstvo se je još i tim učvrstilo, što će jedan ingleski knez uzeti kćer cara Aleksandra. Tim se veselje, što je bilo usljed te razmirice u Njemačkoj zavladao, sasvim poremetilo. U Njemačkoj je ukinut §. 15. temeljnih pravah, koji je Katoličanom i Luteranom jamšio crkvenu slobodu. Sad će se dakle i tamo razpaliti više nego ikada crkveno progono. I u Švajcarskoj se otmilju crkvi stare pravice.

Španjolska se je opet premislila. Kralj Amedeo morao je izručiti krunu, koju su mu bili sami Španjolci ponudili, i vratiti se u Italiju. Sad je u Španjolskoj opet republika, a i mir da vlada, samo se nezna, dokle će to trajati. Amerikanska republika misli, da hoće i potrajati, jer je već i priznala tu treću sestru na evropejskom kopnu. Da bude ovo predvidjao pokojni razear Napoleon, sigurno se nebi bio s Njemačkom zaratio poradi kandidacije jednoga pruskoga kneza za kralja španjolskoga; nego bi bio mirno čekao, da mu se dogodi, što se je evo dogodilo gori imenovanomu knezu talijanskomu.

D o p i s i.

Iz Grobnika, 11. veljače 1873.

Dana 7. t. m. sastala se velika skupščina županije riečke. Nepovoljno vrijeme preprečilo je doći zastupnikom četirih kotarah i tako bi samo Grobnik-Hreljinski kotar zastupan po dvanajstorici, što veleporoznikah, što obćinskih zastupnikah.

Nišarnemanje po zakonu (čudan zakon, gdje se parlamentarno obavljaju poslovi naroda bez njegovog zastupstva!...) otvori upravitelj županije, g. Đuković, u urećeno doba sjednicu. Izza pročitana zapisnika šestmesećnoga djelovanja uprave županije i različitih odborah, razloži pres. g. upravitelj žilavo ukorenjenom marvinsku pošast u obsegu županije i ogromnu štetu, koju prouzrokovā, naročito u kotaru Grobnicko-Hreljinskom, razjasnivši ujedno mjere poprimate za njezino udašenje; pa kako je zemaljska vlada u Zagrebu one shodne mjere obustavila i ukorila ga radi istih, no da je ipak uprkos takovu ukoru jedino glede boljka naroda kod preduzetih mjerah ostao dotle, dokle vlada u Zagrebu nije opetovano zapovedala odstraniti vojničke straže, koje bijahu izaslate u pomoć dotičnim obćinskim organom.

Na to g. Jak. Durbešić, iztaknuv u podaljem govoru osobite zasluge g. upravitelja okō udušenja te nesretne pošasti, predloži skupščini, da se glede ove brižljivosti presv. gosp. upravitelju zahvalnost pismeno izreče i ujedno zamoli, da poprimiteljne mjere i nadalje upotrebi dok se pošast posvema neizkoreni. Skupščina je ovaj predlog prihvatila te pismeno mu zahvalila.

Zatim veleporoznik hreljinski, g. Miloš, predloži, neka bi se preduze obće pregled pućanstva okuženih kotarah sa skrļjevaćkom bolesti, jer da ta pošast ne samo da napreduje skāna po sebi, nego da se sbivaju slućaji, da se uć svjedoćbu liećnikah vienćaju osobe, koje su vjerenci okućeni u prvom stepenu. Gospodin Dr. Derenćin iz uzroka ćednosti ublaćuje predlog g. Miloša time: da se nebi obća pregledba odredila, nego samo da se po obćinskom organu prijavljene osobe po županijskom fisiku pregledaju. Na to g. Jak. Durbešić upozori skupščinare na okolnost, da se od dobe što usljed razdne željeznice Karlovaćko-Riećke, na koju je pridoćlo sve-stranoga svieta, ženska bolest (sifilis u prvom stepenu, doćim „skrļjevćka“ nije drugo van sifilis drugoga i tretjeg stepena) medju pućanstvom naroćito županije riećke grozno širi, predloži: da se zamoli g. upravitelj, da kroz kotarske sućce strogo po obćinah iztraćivati dadu, u koliko da su istiniti ti glasovi, naroćito pako, ako se pomolila bolest u prvom stepenu, u kojem slućaju pristaje uz predlog gosp. Miloša, u obratnom pako slućaju preporuća onaj g. Dr. Derenćina. Nakon živahne razprave kod glasovanja prodro je predlog g. Miloša, pa pošto je već odbila bila 1½ po podne, upravitelj zukljući sjednicu i ureće njezino nastavljanje zu 4. sata istog dana. U ovoj popoldāšnjoj skupščini predućelo se biranje u različite odbore (biranje u pet odborah, a samo 4. izbiraća, to mi se ćini ćudnovata procedura), pak tada se razpravljala molba trgovacah, da se najme već jednoć ukine samo u Hrvatskoj još obotojeća anomalija, to jest, da se odstrani ona od feudalnih vremenah narićuta vlast, usljed koje nije slobodno prevaćati iz šumah gorskog kotara, bili one Petra ili Pavla, siromaha ili bogataća, preko granice istog goskog kotara bud po kotarskih, bud po državnih cestah — bez prelaznicah (Papierscheinah). Kako je obće znano, prelaznice ove kontroluju k. kamaralski ćinovnici tako, da se događaju takovi slućaji, da za obustavljen les, usljed pomerćenih biljegah, doćićni trgovac opetovano platja i doćićne namire kontrolorom kamaralskim predava. Pa takova anomalija po milosti zagrebaćke vlade sveućlij još obćoji, paće se dozvoljava, da se les na ovaki naćin zapljenjen razprodaje, a iznos oćtud dobljen u kom. blagajnu spravi. Nije li dakle blaćena Hrvatska, u kojoj se moće tako liepo postupati!

Iz Buzešćine u februaru.

Zuano je već onim, koji čitaju „Našu Slogu“ kako smo slavno pobjedili mi kmeti prigodom zadnjih občinskih izbora. Veselo smo se pripravljali na slogu i jedinstvo pred glasovanjem, glasovali smo jednim glasom i jednim se srećem radujući, a sad svi liepo pobjedi. — O kako su žalostni, kako popareni propali prijašnji kolovodje! — Kamo smo došli, govore (neznam jali više tužnim jali jadnim glasom), kamo smo došli, da nam imaju zapoviedati oni, koji nose kratke hlače i debele podplate! — Hoćete il nećete, dragi mudraci, tako je i ufamo se, da će biti i u na-ried vazda tako. — Sad pak, slavni štioeci, znajte, da su dvadesetorica njih učinili protest na kotarski Kapitanat, tvrdeć da je glasovanje bilo nezakonito, da su bili glasovatelji podkupljeni (lahko je pisati al dokazati je težko), da nije inteligencije med novo-izabranimi zastupnici, da su većim dielom svi u rodbini jedan s drugim — i što vam ja znam kakvih su još drugih neumnih stvari stavili u pismo misleć, da kotarske oblasti imaju morda onu inteligenciju, kojom se oni odlikuju! Ako nije bila dosad, poznata je sad njihova mudrost i u Kopru kotarskomu Kapitanatu i u Trstu visokomu Namjestništvu! — To se razumi, protest bi odvržen posvema, i do skora će biti sazvana prva sjednica novog zastupstva. I o tom, ako mi bude lazno, hoću vam se oglasiti.

Roš nam je blizu, i tamo imamo kmetske braće; ufam se, neće vam dodijati, ako vam što javim i o njih. — Tamo su bili izbori občinski 4. t. m., nu radi nezakonitosti dokazane već od početka glasovanja, budu prekinjeni i prenošeni na 20. t. m. Pak je veoma uzrujan i nezadovoljan. O kako je bilo milo gledati Dolenjo - vasjane, kad su mnogobrojni svi skupa došli sa svojim Plovanom na čelu im, da složno glasuju! — Ništa zato, Rošani i Dolenjovasjani, ako ste radi nezakonitā postupanja i pogrišakah nekojih ljudi i zgubili onaj dan, nemojte ničim od manje, neg još u većem broju dođite dne 20. i glasujte složno, kako jedan čovjek. Imajuć pred očima, da kmetska krv je jedna krv, da kmetsko serce je jedno srce, mi smo sjedinjeni glasovite i predobili: neka vodi i vas ta misao, pak bratinski izaberite svoje kandidate i za njih jednim glasom glasujte. Svojom vas skušnjom opominjamo, bratjo, da se nepustite od nikoga prevariti, a osobit da se pazite od onih, koji su vas morda već jednom gadno piknuli, a sad vam se laste i sladkimi besjedami približuju! — Dakle bratjo složno, pak eto vam sjegurne pobjede, kojoj hoćemo se i mi onako srdačno radovati, kako ste se radovali vi, kad smo mi predobili. U to ime Bog vam pomogao!

POUKA.

kako treba postupati s marvom (živinom) da neoboli, i što ima učiniti gospodar, kad mu oboli.

(Dalje)

Hrana za domaću živinu.

P A Š A.

Skorom najveć bolestih dolazi živini od hrane (utranja) u obće. Da li bolje tekne zdravlju živinskomu, da si samo na paši svoju hranu išće, il pak da uvijek u staji ostane i ondje se krmi, to zavisi većinom odatle, kakova je paša, i na kakvom je položaju. Akoprem bi se živini, koja je na paši mogla većkrat radi nevremena i laglje kojekakva škoda pripetiti, nego li, da se doma u staji krmi; ipak treba opaziti, da staje nisu uvijek takove, da nebi i u njih zdravlje živine trpelo kojekakvu škodu. Zato treba, da rećemo i to, da svaki gospodar polag svoga imanja, treba da razsudi, jeli bolje, da se njegova živina vani na paši brani, ili pa, da doma u staji svoju krmu dobiva. Krmila se pako živina bilo na paši, bilo u staji, svagdje će se bolestih obćnavati, ako se s njom dobro postupa.

Ako se živina jedino poradi toga na pašu pušća, da se tamo sprohodi i čista se zraka nauži, treba da je paša u takvom položaju i tako napravljena, da joj tekne. Da se pa

marva na parkljih i na kopitih neoškodi, pašišće nesmie biti kamenito, kao takodjer ni močvarno i blatno.

Mlake i stojeće vode, koje se ljeti pomalo suše, i zrak jako kvare, treba odpeljati i osušiti. Paša, polag množine marve, koja se na nju goni, mora biti dosti prostorna, da se tako živina uzmogne, u koliko je moguće, prosto po njoj sprohadjati. Da se marva preveć neutruđi, da joj osobito ljeti vrućina i prah preveć nedodija, paša ima biti blizu domi i daleko od prašnih cestah. A da ima kamo o naglom ludom vremenu, o daždju i osobito o velikoj vrućini se uteći, vele je potrebno pašišće *drevljem* obsaditi, il barem kakvu pojatu sa krovom napraviti; dobro je takodjer, ako kroz pašnike čista voda teče, il da se živina ako ne drugdje u koritih pri zdencih može napojiti.

Ako se i ljepo marva nahrani samo od paše, ipak se pašnici uvijek čisti moraju držati; zato treba, da se gnoj ako ne drugo barem razprši, akoprem bi bilo najbolje, da se s pašnika odnese i malo dalje od njega na kupove postavi. Isto tako škodljivo i kojekakvo *otrovno bilje*, koje se vele rado na zapušćenih pašnicah uguiezditi, kano takodjer osat i grmovje treba izćupati, u proljeće zemlju pretresti i s dobrim ju travnim sjemenom obsijati, pa je nedvojbeno da će ovaj malen trud gospodaru uvijek obilato biti naplaćen.

Škodljivo je marvu goniti van na pašu o velikom daždju i o studenom vjetru, a isto tako dok rosa i slana na pašniku leži; ovcam je osobito škodljivo ako se trave od slane poparene najedu. Dobro bi bilo u takovih primjerih uvijek do tada čekati, dok se rosno il od slane popareno tlo, barem nekoliko posuši, te onda stopram ovce na pašu pustiti; ako li pa nije moguće do tada čekati, onda treba dati živini prije nego li ide na pašu malo suhe krme, da se pronaglo trave nenaji.

Ako tolike pomnje treba jurve za pašnike, koji su za pravo reći marvi samo za sprohadjališće. mnogo je više treba, kad si blago na pašniku ujedno i hranu mora iskati. Muogo su tada škodljivi ovcam i govedjoj živini osobito pašnici, koji duboko leže, onda močvarni i mahoviti, kao takodjer i oni, koji su netom pod vodom bili.

Konjem najbolje tekne *paša* po nepróveć i nepremalo suhah, grmovitih bregih, na kojih visoka, sladka trava raste i gdje ima blizu vode.

Za govedju su živinu prikladni osobito pašnici na gorah i niskih planinah. Dobro joj tekne takodjer paša na pokošenih prostorih gdje je visoka trava.

Ovcam najbolje teknu visoko ležeći suhi pašnici sa dišćom travom.

Dosti se puti primjeri, da marva na odlučeni pašnicah nenajde dosti hrane tako, da doisto strada, i s toga takodjer lahko oboli. Nego i na tustih pašah, med koje spada djete-ljina, treba paziti, da se blago neprenajede. Lahko se pa prenajedu *ovce* one, koje su kroz zimu tako rekuć iztradane iliti zapatjene, po tom naglo na tustu travu pridu, il se pa ljeti na obilna strnišća porenju, kad jim je na njih krma navadnih pašah jurve prošla.

Pašnici bi mogli takodjer i zaradi toga marvi škodljivi biti, ako na nje kakva škodljiva otrovna rosa pada, il se pa mnogo bubah na njih nahodi, kao n. p. paukah, šenacah itd. Vrh toga, treba živinu, koja se u staji redi, pomalo na pašu, isto tako ouu, koja je na paši bila, pomalo na krmu u staji privaditi; a to se postigne, ako se živini s početka prije nego li ide od staje na pašu nekoliko suhe krme, kanoti opet zatim, kad se ima paše odvaditi, uvijek nekoliko suhe hrane poda, kad se u staju vrne.

Med svimi pako pašami, većinom tako zvane *obćinske iliti komunske paše* zdravlju su živinskomu najveć škodljive. Tamo su najme skorom sve škodljivosti sakupljone. Većinom su to posve pusti prostori, koji nisu za nijednu drugu porabu, nu jedino za komunščinu odabrani; nitko jih neobdjelava, a i marva na njih dobiva komaj toliko, da može živiti. Jer se pako na nje tjera svakovrstna domaća živina, zato nesamo da jedna suno na drugu i poradi jela napada, nego i često jedno živinče drugo pokvari. K tomu komunščine su mjesto, gdje se osobitim načinom umnožava *pytibelj širenja kušnih bolestih* med svom živinom koje pokrajine. Umni će zato go-

spodar samo onda dopustiti, da se njegova stoka na komunjšćinu goni, kad je uvjeren, da je sva marva njegova okolišća zdrava, pa će i nastati, da joj se uvijek i u staji jošte toliko hrane poda, da nebude stradala. (Slieđit će.)

Ustaj rode, zora je!

(Po B. Š. VIII.)

Zora zori, iztok gori,
Duh moj titra i lahori
K tebi leteć, rode mili
Na Vilinih vitih krili;
Tebe ljubeć, tebe grieć,
Kano ljubu iz sna budeć:
Nesta mraka, — evo zore,
Ustaj rode, ustaj gore!

Nijo doba sanku više,
Da se zjeva i uzdiše;
Tu je vrieme, puca zora,
Svak' na noge skođit mora;
Tko je samo krvi naše,
Koga rodski naš vez paše,
Nekasniti, već san na stran
Dajmo ruke, — dlanom o dlan!

Odmetničtvu na put stati,
Činom treba pokazati,
Da smo živi, duhom toli
Bodri, spremni, svi sokoli:
U narodnji hram pohrlit,
Te s prosvjete sve prigrlit,
Što nam Slave majka rodi,
Što nas k' sreći našoj vodi.

Tad djetinstva će nam sanak
Prestat, svanut hoće danak,
Bieli danak naše Slave,
Našeg roda sreće prave:
Samo složno sred naroda'
Dišni sincl slavskog roda!
Sviet će vidit što slavjanski
Može duh sve istrijski!

Franina i Jurina.

Ju. Si ćul, Franino, kakov kredit imaju bogati Majeri u svetu?

Fr. Po pravice liepi kredit, kad su oteli zet na posudu 54 miliuni, pak su jih komać 12 dobili.

Ju. Pak ča te s tom, ter to jim ni dosta ni za seme!

Fr. To se zna, kad se onako trusi i seje, kako su oni navadni!

BASNE.

III.

Čujto, ljudi, ćudnu basnu
Od jedne živine:
Morda će vam bit na hasnu
Za oteo i sine.
Jodanput vam jedno prase
Pobogno iz stana
I u bližnji vrt poda so,
Gđo mu j' dobra hrana.
Ondo rujo, trga, kopa
I večora lopo;
Pozna mu se ružna stopa,
Kud je prošlo slepo.
Kad se j' dobro nahranilo,
Trebalo mu j' piti:
Da bi žedju ugasilo,
K pivnici pohiti.
U konobu kako zajde,
Skrivená u kutu
Puno sladka masta najde
U jednom okrutu.
Nagne okrut, srđo, pije,
Grđo ga je ćuti:
Al za mozag vino nije,
Glava mu go smuti.
Tako pijan dojde kući,
Svo semerac putom,
I ćoljad si stano tući

Palićinom krutom.
Oni bežo siromasi
Ćudne kazat stvari,
I po selu se razglasi,
Da j' znorio stari!
Pijan prasao vam se valja
Opet van iz kotea
I u jarak so zavalja
(Lopo to od otea!)
Jutro rano se probudi,
Al i opameti:
Nije više onaj ludi,
Brzo kući leti.
Al ga spaze deca mala
I skrbljiva žena,
Pak su z kotea iztrćala:
Neto bit bijena.
Nete kćeri, neto sinti,
Nete pobratimi —
Bivat više u družini
S norci takovimi!

Ta nam hasna nauk toji,
Koji k dobru vodi:
Da kap vina dobro stoji,
Al pijanstvo škodi!

Svašta ponešto.

Vriednost rogate marve i konjah.

Obće je poznato, da se rogata marva t. j. krave, volovi i bikovi drže radi trostruke koristi: prvo za obdielovati s njom zemlja i za dobiti dobar i potriebiti gnoj, drugo za praviti maslo i sir, napokon za oplemeniti pasminu (racu) ili za množenje.

Umni ju gospodari u Inglezkoj najviše odgojivaju radi oplemenjenja pasmine, i radi toga veliki dio posjednikah i neposjeduje drugo, do velika ćopora marve, u kđga polaže svoja velika bogatstva, samo da ga oplemeni, i zato nije baš ćudo, da se živina tih gospodarah prodava ne samo za Evropu i Ameriku, već i za Australiju.

Koliku korist imadu takovi gospodari od gojenja marve, dokazuju nam jasno sljedeći podatci.

Dne 5. rujna (septembra) 1872. bila je u Škotskoj dražba (asta) jednog ćopora marve od 48 kravah i 6 mladih bikovah (junacah). Cjene bijahu kravam različite od 2525 f. i više, bikovom pako preko 1664 for.; ali se jedna tih kravah, nazvana *Marchioness of Oseford*, prodala za 10,000 f. a druga *Oseford duchess* za 12,000 f.

Pri jednoj drugoj prodaji u Warlabu (Inglezkoj) prodali su se lani dva mlada telca, i to jedan za 4200 f. a drugi za 8400 f., koga je kupac poslao u Australiju. Istom prigodom kupio je jedan amerikane iz Nanda za 11,000 for. kravu imenom *Patricia*, dođim je za drugu nazvanu, *Lady Fragrant*, nudio jedan gospodu iz Kanade 21,000 f. ali ju vlastnik Booth po tu cieniu nije oteo prodati.

Ovaj isti gospodar Booth pripuštao je svoje bikove tudjim kravam, to je na godinu od jednoga bika za to pripuščanje dobivao od 2—3000 f., a lani je odbio ponudu od 3200 f. za bika nazvanu *Commandor in chief*.

Izim toga, drže se u Inglezkoj svake godine razne izložbe (espozicije), gdje se za dobro uzgojenu marvu podiellivaju velike nagrade. Kod tih izložbah dobio je upravo taj Booth 23 ćaše (kupice, žmulji) i srebrninu za stol u vriednosti od 1000 for.

Ali ne samo rogata marva nego i konji se u Inglezkoj vrlo liepo uzgajaju i odbranjavaju. Jedan od najvećih konjskih ćoporah bijaše u Midle Parku. Po smrti gospodara Blenkirona, baštinik mu volio je gotovinu nego li konje, pa je zato razpisao prodaju svih konjah na 23 do 26 lipnja (junija) 1871. K dražbi je na odredjeni dan dovrvilo kupacah iz svih pet stranah svieta, svaki bo je hteo pošto poto da kupi od 12 angirah i preko 200 kobilah barem koju glavu, i zato su se postigle uprav nevjerovatne cienie, i tako se je jedan samac, nazvan *Blair athel*, prodao za 135,000 f. *Gladiator* za 75,000 f., *Dealdobale* za 67,000 jednomu Prusu itd., dođim su se kobile prodavale po 1000 do 2000 f.

Koliko bogatstvo nebi mogao i naš narod steći od uzgoja i hranjenja rogato marve i konjah, samo kad bi hteo umno postupati s njim. Zato opet i ovom prigodom dovikujemo, probudimo se i sledujmo u umnom gospodarstvu primier naprednih narodah, kad nam domevina obiluje zelenimi livadami i prostranimi pašnjaci.

Različite viesti.

* † Njezino Velicanstvo, carica Karolina Augusta, ćetvrta supruga pokoj. cara Franje I. nazvana „carica mati“, premiuula je 9. o. m. u 82. godini svoje dobe, bivši udovicom 38 godinah. Bila je kei kralja bavarskoga, Maksimiliana Josipa I. Pokojnu slave radi njezinih velikih dobroćinstvah u svoj carevini i mnoga sirota izgubila je u njoj pravu majku. Poćivala u miru!

* Doznajemo iz Mošćenicah, da tamo neima škole već drugu godinu, pa tako da propada ćudorednost, narodnost i blagostanje. Tko je tomu kriv? To bi valjalo pitati onih, koji vele: *i preti non sono per la scuola*: popi nisu za školu. Onudnji pako puk neka zna samo ovo, da tomu nisu krivi svećenici, kako nekoji krivo misle; jer po novom zakonu škola nespada više pod crkvenu oblast, nego pod svjetovnu; pa

da svećenici mogu gorke suze roniti nad propadanjem školah, al im nemogu pomoći. A tko želi baš znati, kad će u Mošćenicah opet škola biti, može se obratiti i na glavarstvo iliti podestariju. Mislimo, da se to može na ovaj način doznati, ne samo u Mošćenicah, nego i po ostaloj Istri, gdje neima škole.

* Iz tužne Bosne dolaze „Zastavi“ prežalostni glasi. Tamo su Turci u Bieljini pozatvorili našu braću, ljude žene i djetcu iz sela Patkove, tobože kao da su ubili jednoga Turčina. U zatvoru je kroz noć pet ženah znebito, a nekoliko danah zatim od uhvaćenih četvero braće Gospodjevićah: jednoga propnu, drugomu odsieku prste, a dvojicu objese! Posije toga je trideset kućah od straha razseljeno, a trideset i dvie duše nemogu se naći, jer su jih valjda Turci ubili i u Drinu vodu bacili. Preko toga su Turci još i dvie djevojke silovali. Milostivi i pravedni Bože, do kada će još Evropa ovaka krvoločva trpiti?!

* Nova Metropolijska za našu pravoslavnu braću u Dalmaciji biti će odsad u Črnovini u Bukovini, a ne kao dosad u Karlovcih, te je već i imenovan metropolitom vladika Hackman. Ovom promenom jedva će bit ondašnje pučanstvo zadovoljno, što su ga razdružili od svoje jednokrvne braće u Hrvatskoj i Ugarskoj.

* Na 19. tek. mjeseca slavi slavenski svet četiristotu ljetnicu narodjenja jednoga od svojih najvećih umovah, glasovitoga najme učenjaka i zvjezdara Nikole Kopernika. Nikola Kopernik rodio se u gradu Turanju, u sadašnjoj pruskoj Poljskoj, dne 19. veljače 1473., a umro kanonikom u Frauenburgu dne 11. lipnja 1543. godine. Njegovi predji dodjoše iz Česke u Varšavu, a odanle preselio mu se otae u Turanj. Kopernik

je učio škole u svojem rodjenom mjestu onda u Bolonji i Rimu. Do Kopernika se mislilo, da sunce teče, a zemlja da stoji. Nu taj dubokoumni čovjek je brojevi dokazao, da baš sunce uvijek na jednom te istom mjestu stoji, a zemlja da se neprestano okolo sunca i okolo sebe vrti, pa tako da nastaju dani i noći i četiri doba ljeta. Taj svoj sustav je naš Kopernik razvio u svojem, Papi Pavlu III. posvećenom djelu „De orbium coelestium revolutionibus libri VI.“, što bješe prvi put štampano u Nürnbergu 1543. godine. Vječna slava slavnomu Slavenu Nikoli Koperniku!

* Hrvatsko Medjumurje, koje su Magjari 1861. Hrvatom oteli, bi odcepljeno i od Zagrebačke biskupije, te pridruženo Subatičkoj. Novi dokaz magjarskoga bratinstva! Nadamo se, da će ovu zgodu upotrebiti i Hrvati, te zahtievati, da se ono nekoliko slavonskih župah, što sada spadaju pod Pečuhsku biskupiju, pridruže hrvatskim biskupijam

Sa tršćanskoga tržišća.

Ciene su žitu i ostaloj trgovini sveudilj čvrste i nepromenljive tako, da se i u ovih 15 danah tražila šenica od 116 f po f. 7.50—7.15; kukuruz f. 3.55—4.30. — Cent kafe Rio 48.50—52 f.; cukara tuč. aus. 21.50—22 f.; basulja 5—7 f.; boba f. 3.70; jačmena f. 3.75—4.50; pirinca f. 8.25—13; masla f. 48.55; masti i slanine f. 26—27; loja f. 26.50.; — koše volovske i kravje (suhe) f. 72—90; teleće f. 117—122; janjeće komad 90—105 nvč.; — vune (domaće neoprane) f. 36—40; — kamena ulja f. 13.50—14; šišćah ist. f. 19—21; — canjlah f. 13—15. — Barilo ulja ist. dalm. f. 26 sa odbitci; vina ist. f. 18—22, dalm. f. 8—12 na brodu bez docija.

Kretanje austrijanskih brodovah

od 1 do 16 Februara.

Dojadrili u — iz

Trst: Vjeruka, Barba Zoane, Frane P. Cota. — Sinai Lošina. — Nuova Anna Smirno. — Nikaić Ales. — Gjurko Kardif. Alesandrija: Rosa, Rice Mars. — Nauta, Lemnos Cota. — Tre Cugini Lušina. — Elia Profeta Livorna. — Paolo Trsta. Belfast: Alessandro T., Marjupolja. Bordò: Kismet Njujorka. — Carlo, Figlia Jenny, Assoluta Trsta. — Girolamo, Eni Havr. Buenos Aires: Uno Mars. Cet: Voluntas Carig. — Fidente Trsta. Carigrad: Marco Primogenito Kurcole. — Iskra Sire. Dunkerk: Ifigenia Filipovil. Falmut: Rimedio Sulino. — Stava Marjupolja. — Lea Njujork. Genova: Carlo S. Buenos Ayresa. — Andjelike Varne. Grimsbi: Dolivar Hula. Gričok: Industria Ales. Kardif: Andrina Bordò. — Elena G., Giusto dall'Argento Bristola. — Matusalem Vaterforta. — Elena Kovačević Amsterđam. — Gruouwe Dublina. — Adamo Glučestra. — Nuovo Nicoletto, Antonio, Maria Bristola. Kinstovna: Hrubren Marjupolja. Kingroad: Antonio S. Njujorka. Marsilja: Fidente Trsta. — Factis non Verbis Varne. — Tauro, Vice Tone Ales. — Lampo Smirno. — Elena D. Trsta. Londru: Peppina Sulino.

Rio Janejro: Drago Londro. — Pompa Pernambuka. Ročester: Cam Galaca. Sild: Isaac Londro. Smirnu: Velimir. Svauseju: Nemesi Londro. — Tam Limerika. Valencu: Citata Nico. Vestport: Francesco Gilberto Njujork.

Odjadrili iz — u

Trsta: Sogliario Grimsbi. — Aron, Armonia, Union Mars. — Atois Bordò. — Alfa Palerm. — John Oran. — Unico N. Ales. — Andrić Cot. Alesandrija: Marino, Mercur, Jean Bar. Edtois, John George Ingl. — Cibele, Eden L. Soriu. — Peppina P. Portosaid. — Emulo Trst. Anverse: Drusus Kardif. Bordò: Jenny R. Kardif. Bristola: Nuovo Nicoletto Kardif. Ceta: Eugenia Oran. Carigrada: Sara Lošiu. — Giovanni Marsilju. — Paulus Odesu. — Majus Lister. — Filomena Mleco. — Ezio Kork. Dunkerka: H. Dubrovački Kardif. Falmuta: Elisa Glučester. — Camila, Tugunrog, Anna Lazarović Dublin. — Miro Liverpool. — Agar, Antonio S. Bristol. — Dorina Dunkerk. — Drava Leit. Genova: Factis non Verbis Mars. — Luda Anversu. — Majlat Cot. Grimsbja: Blandina Hul.

Glučestra: Lamel, Marco Maria, Tri brata Kardif. — Erin Njuport. Havra: Ivo Kardif. Kardifa: Elena, Treći Dubrovački, Sofia, Giuseppe Matteo Dubrovnik. — Annetta, Argantina, Cojetnidan, Volja Matilde, Alessandru' Idomeno, Sillicone, Maria, Padro Zia Maria Trst. — Trio, Sobjeski Carig. — Anna, Zia Caterina Alos. — Desković A. Odesu. — Marco Maria Mleco. Kinstovna: Slavomir Dubrovnik. — Zio Giorgio Leit. Londro: Anastasia Njukastl. — Domenico Demerara. — Nuovo Ciriaco Njukastl. — Vincenza Kardif. Marsilje: Afir Filipovil. — Amata P. Karlofurt. — Libero Carig. — Slavia Ales. — Mirto N. Karlofurt. — Ginjo Hul. Njujorka: Jakob, Nikolas Kork. Njukastla: Caterina Odesu. — Libertas Mleco. — Atlas Ales. — Luoro Trst. — IX. Dubrovački Filadolfiu. — Europa Pulu. Njuporta: Maria Napulj. — Giovanni Mleco. — Beatrice Trst. — Rissurrezione, Aanna Jamajku. — Lamech Stru. Nju Orleans: Araldo Liverpool. Rio Janejro: Slava O., Marietta Pernambuk. Odesu: Filomena Mleco. — Elisa Ingl. Plimuta: Germana Amburg. — Mila Belfast. Santos: Otak, Giolbe Ingl. Svauseju: Su. Vid Carig. — Catina P., Ariosto Mleco.

Ték Novacah

potag Borse u Trstu od 1 — 16 Februara 1873.

NOVCI	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	—
Carški dukati (cekini)	5 11 ¹ / ₂	—	5 12 ¹ / ₂	5 11 ¹ / ₂	5 12	5 12	5 11	5 11	—	5 10 ¹ / ₂	5 10	5 10	5 10	5 11	5 10	—
Napolconi	8.05	—	8.05 ¹ / ₂	8.05 ¹ / ₂	8.67	8.67	8.66	8.66	—	8.65 ¹ / ₂	8.65	8.65	8.65 ¹ / ₂	8.66	8.68	—
Libro Inglesko	10.90	—	10.90	10.91	10.92	10.92	10.91	10.90	—	10.88	10.88	10.87	10.87	10.89	10.90	—
Srebro prid (aggio)	106.25	—	106.35	106.75	106.85	106.85	106.75	106.75	—	106.65	106.65	106.50	106.50	106.75	106.85	—